

Формування soft skills у майбутніх менеджерів освіти для вдосконалення якості навчання освітніх закладів

Ямполь Юрій Віталійович¹, Поліщук Світлана Вікторівна²,
Наместюк Іван Павлович³

Опубліковано	Секція	УДК
25.08.2023	Освіта/Педагогіка	373.014.6:005.6]-051

DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8287437>

Ліцензовано за умовами Creative Commons BY 4.0 International license

Анотація. У статті розглядається важливість формування soft skills у менеджерів освіти з метою підвищення якості навчання в освітніх закладах. Автори висвітлюють ключові soft skills, необхідні для менеджерів, такі як лідерські, комунікаційні навички та розв'язання конфліктів. Наведено стратегії для формування цих навичок, включаючи постійне навчання, тренінги та створення сприятливого робочого середовища. Доведено, що формування soft skills серед менеджерів освіти сприяє покращенню освітнього процесу та підготовці студентів до успішного функціонування в сучасному суспільстві. Автори наголошують, що постійні зміни в освітньому середовищі зумовлюють розвитку soft skills, які в свою чергу допомагають менеджерам адаптуватися та вдосконалювати навчальний процес. У статті підкреслюється, що ефективні soft skills майбутніх менеджерів освіти сприяють вдосконаленню якості освіти та готовності студентів до викликів сучасності.

Ключові слова: управління освітніми закладами; менеджери освіти; адаптивність у навчальному процесі; стратегії формування навичок; професійний розвиток освітян.

Developing soft skills in education managers to enhance the quality of educational institutions

Annotation. The article examines the importance of cultivating soft skills in education managers to enhance the quality of education in educational institutions. The authors highlight key soft skills necessary for managers, such as leadership, communication skills, and conflict resolution. Strategies for developing these skills are provided, including continuous learning, training, and fostering a conducive work environment. It is demonstrated that fostering soft skills among education managers contributes to improving the educational

¹ аспірант кафедри педагогіки та управління навчальним закладом, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 32301, Хмельницька обл., м. Кам'янець-Подільський, вул. Огієнка, 61, <https://orcid.org/0000-0003-1749-859X>

² кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та управління навчальним закладом, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Хмельницька обл., м. Кам'янець-Подільський, вул. Огієнка, 61, <https://orcid.org/0000-0002-1325-0143>.

³ аспірант кафедри педагогіки та управління навчальним закладом, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 32301, Хмельницька обл., м. Кам'янець-Подільський, вул. Огієнка, 61, <https://orcid.org/0009-0007-9778-1139>.

process and preparing students for successful functioning in modern society. The authors emphasize that the constant changes in the educational environment necessitate the development of soft skills, which in turn aid managers in adapting and refining the learning process. The article underscores that the effective soft skills of future education managers contribute to enhancing educational quality and students' readiness for contemporary challenges.

In the article, the significance of cultivating Soft skills among education managers is explored, aiming to elevate the educational quality within educational establishments. The authors illuminate pivotal soft skills indispensable for managers, such as leadership, adept communication, and conflict resolution acumen. Strategies for instilling these skills are outlined, encompassing perpetual learning, immersive training, and fostering an enriching work milieu.

The exposition establishes that nurturing soft skills amidst education managers engenders an ameliorated educational milieu and primes students for adept navigation within the contemporary societal landscape. The authors underscore that the ceaseless metamorphosis of the educational milieu precipitates the impetus for soft skills development, thereby capacitating managers to acclimatize and refine the pedagogical trajectory.

The article underscores that the efficacy of forthcoming education managers' soft skills amplifies the augmentation of pedagogical eminence and fortifies students' preparedness to confront modern-day exigencies.

Keywords: educational institutions management; education managers; adaptability in the learning process; strategies for skill formation; professional development of educators.

Вступ

Сучасний освітній ландшафт ставки вкладає в підготовку студентів не лише на отримання академічних знань, але й на розвиток soft skills (м'яких навичок) для успішного функціонування в сучасному суспільстві. Однак, для досягнення вищого стандарту освіти, також важливо розвивати ці навички серед менеджерів освіти, які відповідають за організацію та керівництво освітніми закладами. У цій статті ми розглянемо значення soft skills для менеджерів освіти та стратегії їхнього формування для підвищення якості навчання у навчальних закладах [1].

В сучасному освітньому середовищі зростає необхідність у розвитку soft skills навичок у менеджерів освіти з метою покращення якості навчання у навчальних закладах.

Освіта сьогодні вимагає більше, ніж просто передачі знань. Розвиток студентів включає формування навичок, які допомагають їм ефективно працювати в команді, вирішувати проблеми, адаптуватися до змін та взаємодіяти з оточуючим світом. Менеджери освіти відіграють ключову роль у створенні сприятливого середовища для такого розвитку. Зважаючи на швидкі зміни в технологічному та соціальному вимірах, вони мають знати, як ефективно керувати навчальним процесом, забезпечуючи відповідність вимогам сучасності.

Ця проблема має глибокий вплив на якість освіти та готовність випускників до життя після навчання. Її розгляд важливий для науковців, які досліджують розвиток освіти, а також для практиків, які мають завдання підготовки студентів до викликів сучасності [1].

Актуальність обраної теми полягає у тому, що сучасне освітнє середовище вимагає від менеджерів освіти не тільки організаційних навичок, але й здатності розвивати soft skills. Ці навички, такі як комунікація, лідерство та адаптивність, допомагають забезпечити ефективне керівництво навчальними закладами у змінному середовищі. Дослідження цієї теми важливо, оскільки воно розкриє способи, якими

формування soft skills може покращити якість освіти та готовність студентів до викликів сучасності. Такий аналіз буде корисним для практиків освіти, які прагнуть підвищити ефективність управління навчальними закладами та підготувати студентів до успішної соціальної і професійної адаптації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій показує, що тема формування soft skills у менеджерів освіти з метою підвищення якості навчання набуває зростаючого інтересу. Дослідники акцентують увагу на тому, що зміни в сучасному суспільстві вимагають від освітян адаптації та розвитку м'яких навичок для успішного функціонування [2].

Попередні роботи наголошують на ключових soft skills для менеджерів, таких як лідерство, комунікація та розв'язання конфліктів, і їх впливі на ефективність управління освітніми закладами. Вони рекомендують використовувати тренінги, навчальні курси та інші методи для розвитку цих навичок [3].

Проте, деякі аспекти залишаються недостатньо дослідженими. Розуміння того, як саме soft skills впливають на конкретні показники якості навчання, може потребувати подальших досліджень. Також можна вдосконалити стратегії формування soft skills, адаптуючи їх до конкретних особливостей освітніх закладів [3].

Метою даної статті є дослідити вплив формування soft skills навичок у менеджерів освіти на підвищення якості навчання в освітніх закладах.

Для досягнення цієї мети ставляться наступні завдання:

1. Визначити ключові soft skills, які є особливо важливими для менеджерів освіти з погляду покращення якості навчання.
2. Запропонувати рекомендації щодо оптимальних підходів до формування soft skills навичок у менеджерів освіти з метою досягнення найкращих результатів у покращенні навчального процесу.
3. Зробити висновки щодо важливості розвитку soft skills навичок у менеджерів освіти та їх впливу на підвищення якості навчання в освітніх закладах.

Результати

Soft skills - це навички, що виявилися надзвичайно важливими в сучасному світі, де соціальна взаємодія, комунікація та співпраця стають основними складовими ефективного функціонування в різних сферах. Вони охоплюють широкий спектр якостей, що розширюється від навичок управління часом до здатності емоційної інтелекції, а також включають навички комунікації, співпраці, лідерства, креативності та багато інших [2].

Ці навички відіграють важливу роль у різних сферах, починаючи від бізнесу та освіти, і закінчуючи соціальною взаємодією. Особистісні якості, такі як адаптивність, толерантність, відкритість до змін, гнучкість думки, спроможність вирішувати конфлікти та розуміння інших, дозволяють ефективно співпрацювати з різноманітними людьми та адаптуватися до різних ситуацій.

Соціальні компетенції, такі як здатність слухати, вести діалог, розуміти невербальні сигнали та виражати свої думки чітко і ввічливо, мають критичне значення для побудови ефективних відносин як у професійній сфері, так і в особистому житті. Комунікація є ключовою умінням, що дозволяє обмінюватися ідеями, вирішувати проблеми та досягати спільних цілей [4].

Соціальні компетенції є ключовою складовою сучасної успішної особистості. Вони відображають здатність взаємодіяти з іншими, будувати глибокі та продуктивні відносини, а також ефективно співпрацювати в різних групах та колективах. Соціальні компетенції охоплюють широкий спектр навичок, від спроможності слухати та виражати власні думки до здатності вирішувати конфлікти та сприяти спільному вирішенню завдань.

Один з ключових аспектів соціальних компетенцій - це ефективна комунікація. Це не тільки здатність передавати інформацію, але й здатність слухати інших, сприймати невербальні сигнали, визначати контекст та адаптувати свій стиль комунікації до аудиторії. Вміння виражати свої думки чітко і аргументовано, а також вислуховувати думки інших, допомагає побудувати відкритий та конструктивний діалог [5].

Дослідники відзначають, що соціальна компетентність включає в себе також навички співпраці. Здатність працювати в команді, спільно вирішувати завдання та досягати спільних цілей є важливою як у професійній діяльності, так і в особистому житті. Командні ролі, лідерство в групі, розподіл завдань - це всі аспекти, які вимагають навичок ефективної співпраці.

Питання емоційної інтелігенції також набувають великого значення. Здатність розуміти та контролювати власні емоції, а також емпатія - здатність розуміти та співпереживати емоції інших, допомагають побудувати глибокі та довірливі відносини. Емоційна інтелігенція також важлива для вирішення конфліктів, керування стресом та підтримання позитивного робочого оточення.

Зокрема, в освітньому контексті соціальні компетенції мають велике значення. Вчителі, професори та менеджери освітніх закладів повинні володіти навичками ефективної комунікації зі студентами, колегами та батьками. Вони повинні бути здатні вирішувати конфлікти та створювати сприятливу атмосферу для навчання та розвитку.

Усе це підкреслює важливість соціальних компетенцій у сучасному світі. Вони допомагають побудувати взаємодію, досягати спільних цілей та реалізовувати свій потенціал. Вивчення та розвиток цих навичок важливий для кожної людини, оскільки вони впливають на якість взаємодії, досягнення успіху та особистого задоволення.

Лідерські навички включають у себе здатність мотивувати, координувати та навчати інших, спонукаючи їх до досягнення високих результатів. Лідери здатні формувати вірний приклад і створювати позитивну атмосферу для розвитку і зростання [1].

Лідерські навички стають важливою складовою сучасного професійного та особистісного розвитку. Вони відображають здатність керувати собою та іншими, ефективно співпрацювати з командою та досягати спільних цілей. Лідерство перетворюється з властивості на навичку, яку можна навчитися, вдосконалити та застосовувати у різних сферах життя.

Одним з важливих аспектів лідерських навичок є здатність мотивувати інших до досягнення спільних цілей. Лідер повинен вміти визначати потреби та мотивації своєї команди, створювати атмосферу взаєморозуміння та підтримки. Вміння надихати та виробляти позитивний настрій дозволяє досягати високих результатів навіть в складних умовах [6].

Також лідер повинен вміти ефективно координувати дії команди. Це означає розподіл завдань, визначення ролей та відповідальності, а також контроль за виконанням задач. Здатність планувати, організовувати та контролювати роботу команди допомагає досягати результатів вчасно та ефективно.

Адаптивність та гнучкість є важливими аспектами сучасного лідерства. В умовах швидкозмінного світу лідер повинен бути готовим адаптуватися до нових викликів та змінювати підходи відповідно до обставин. Відкритість до нових ідей та здатність до інновацій дозволяють лідерам ефективно реагувати на зміни в навколишньому середовищі.

Розвиток комунікаційних навичок також є важливим аспектом лідерського потенціалу. Лідер повинен вміти чітко виражати свої думки та ідеї, слухати інших, розуміти їхні потреби та переконливо аргументувати свої позиції. Високі комунікаційні

навички допомагають лідерам забезпечувати ефективний обмін інформацією та вирішення конфліктів [6].

Не менш важливим є розвиток навичок конструктивного вирішення проблем та прийняття рішень. Лідер повинен бути здатним аналізувати ситуацію, виявляти причини проблем, розробляти альтернативні варіанти та вибирати оптимальні рішення. Здатність до взяття на себе відповідальності за прийняті рішення та їхні наслідки є ключовою.

Лідерські навички мають велике значення в освітньому середовищі, де вчителі та викладачі виступають в ролі лідерів для своїх учнів. Вони повинні надихати, мотивувати та впливати на розвиток молодих поколінь. Крім того, у бізнесі лідери здатні об'єднувати команди для досягнення спільних цілей, розбудовувати позитивні відносини з клієнтами та партнерами, а також формувати стратегічне бачення для успішного розвитку компанії.

Взагалі, лідерські навички допомагають формувати сильних, впевнених та відповідальних особистостей. Вони сприяють досягненню успіху в будь-якій сфері, впливаючи на якість спілкування, взаємодії та досягнення цілей. Розвиток цих навичок є постійним процесом, який вимагає самовдосконалення, навчання та відкритості до нових викликів [7].

Креативність та інноваційність стають ключовими факторами у сучасному світі. Здатність думати нестандартно, знаходити нові підходи та вирішення проблем сприяє розвитку та розширенню горизонтів.

Креативність та інноваційність стали ключовими драйверами розвитку у сучасному світі, де зміни в технологіях, соціальних структурах та економіці вимагають нових підходів та ідей. Ці навички сприяють вирішенню складних завдань, стимулюють розвиток бізнесу та суспільства в цілому.

Креативність – це здатність генерувати нові ідеї, концепції та підходи. Це проявляється в здатності дивувати, думати нестандартно та розробляти неочікувані рішення для вирішення проблем. Креативність не обмежується лише мистецтвом чи дизайном, вона може застосовуватися у всіх сферах життя – від наукових досліджень до бізнесу та повсякденних рішень.

Креативність розпочинається з відкритості до нових ідей та здатності дивитися на речі з різних кутів. Здатність поєднувати незв'язані елементи, асоціювати несподівані поняття та виділяти неочікувані зв'язки допомагає розкривати потенціал для новаторства [8].

Інноваційність – це процес впровадження нових ідей, методів та рішень у практику. Це може бути створення нового продукту, вдосконалення процесів виробництва, реформування систем управління або впровадження нових підходів у навчанні. Інновації забезпечують високу конкурентоспроможність, сприяють зростанню і розвитку [7].

Інноваційність потребує сприйняття ризику та готовності до змін. Вона побудована на креативних ідеях, які вимагають реалізації та адаптації. Це процес вдосконалення та зміни, який може допомогти вирішити проблеми та відкрити нові можливості.

В сучасному бізнесі інноваційність стала стратегічним інструментом. Компанії, які вдосконалюють свої продукти, впроваджують нові технології та відкривають нові ринки, мають перевагу перед конкурентами. Інновації дозволяють адаптуватися до змін та вигравати у змінному середовищі.

У сфері науки інноваційність важлива для розвитку нових відкриттів та знаходження відповідей на складні питання. Дослідники, які використовують нові методи та підходи, можуть розширити межі знань і досягти нових досягнень.

У навчанні інновації сприяють розвитку креативних мислення та підготовці студентів до змін у майбутньому. Впровадження нових методів навчання, використання технологій та створення стимулюючого середовища допомагає підвищити якість освіти та підготувати нове покоління лідерів.

Адаптивність у навчальному процесі та в робочому оточенні є необхідністю. Зміни в технологіях, економічних умовах та соціальних трендах стають нормою. Тому важливо бути готовим до змін, швидко адаптуватися та вчасно реагувати на нові виклики.

Сучасний світ відрізняється надзвичайною швидкістю змін. Технології, економічні умови та соціокультурні трансформації роблять наше життя більш складними та різноманітними. У такому контексті, адаптивність у навчальному процесі стає однією з найважливіших навичок для успіху. Вона передбачає здатність швидко реагувати на зміни, вивчати нові інформації та адаптуватися до різних ситуацій.

Адаптивність у навчальному процесі передбачає гнучкість мислення та готовність до навчання протягом усього життя. Вона розширює можливості особистого розвитку, дозволяючи навчатися новому навіть у зрілому віці. Важливою частиною адаптивності є вміння самостійно визначати свої цілі та обирати способи досягнення успіху [5].

Одним із ключових аспектів адаптивності є здатність до саморегуляції та рефлексії. Це означає здатність аналізувати свої досягнення та невдачі, виправляти помилки та вдосконалювати свої навички. Самооцінка допомагає стежити за власним прогресом та визначати, як можна покращити свої результати.

Адаптивність також передбачає відкритість до різних методів навчання та ресурсів. Вона розкриває значення використання сучасних технологій, онлайн-курсів, відкритих джерел та можливостей для самонавчання. У цьому контексті, освіта стає процесом, що триває протягом усього життя, і адаптивність стає ключовим фактором для успішного професійного росту [7].

Враховуючи важливість соціальних та комунікаційних аспектів в управлінні освітніми закладами, розробка оптимальних підходів є критично важливою для забезпечення успішного функціонування та розвитку освітньої сфери.

Формування soft skills навичок у менеджерів освіти є надзвичайно важливим завданням, оскільки ці навички мають великий вплив на якість навчання в освітніх закладах. Нижче представлені рекомендації щодо оптимальних підходів до формування цих навичок з метою досягнення найкращих результатів у покращенні навчального процесу (Рис. 1).

Усі ці підходи можуть бути успішно поєднані, створюючи комплексну стратегію для формування soft skills навичок у менеджерів освіти. Важливо розуміти, що цей процес вимагає часу та терпіння, але результати у вигляді покращення якості навчального процесу та розвитку команди варто вкладеного зусилля.

Висновки

Розвиток soft skills у менеджерів освіти є невід'ємною складовою підвищення якості навчання в освітніх закладах. Ці навички виявляються важливими в контексті сучасних викликів та змін, які відбуваються у сфері освіти та суспільства загалом. Висновки про важливість soft skills навичок в менеджменті освіти та їхній вплив на підвищення якості навчання в освітніх закладах є невід'ємною частиною цієї досліджуваної теми.

По-перше, soft skills допомагають менеджерам освіти стати ефективнішими лідерами. Лідерські якості, такі як комунікація, мотивація та здатність до співпраці, дозволяють створити позитивне робоче середовище та надихнути команду на досягнення спільних цілей. Відмінний менеджер-лідер може впливати на

вдосконалення процесів навчання, формування педагогічного підходу та створення стимулюючого навчального середовища.

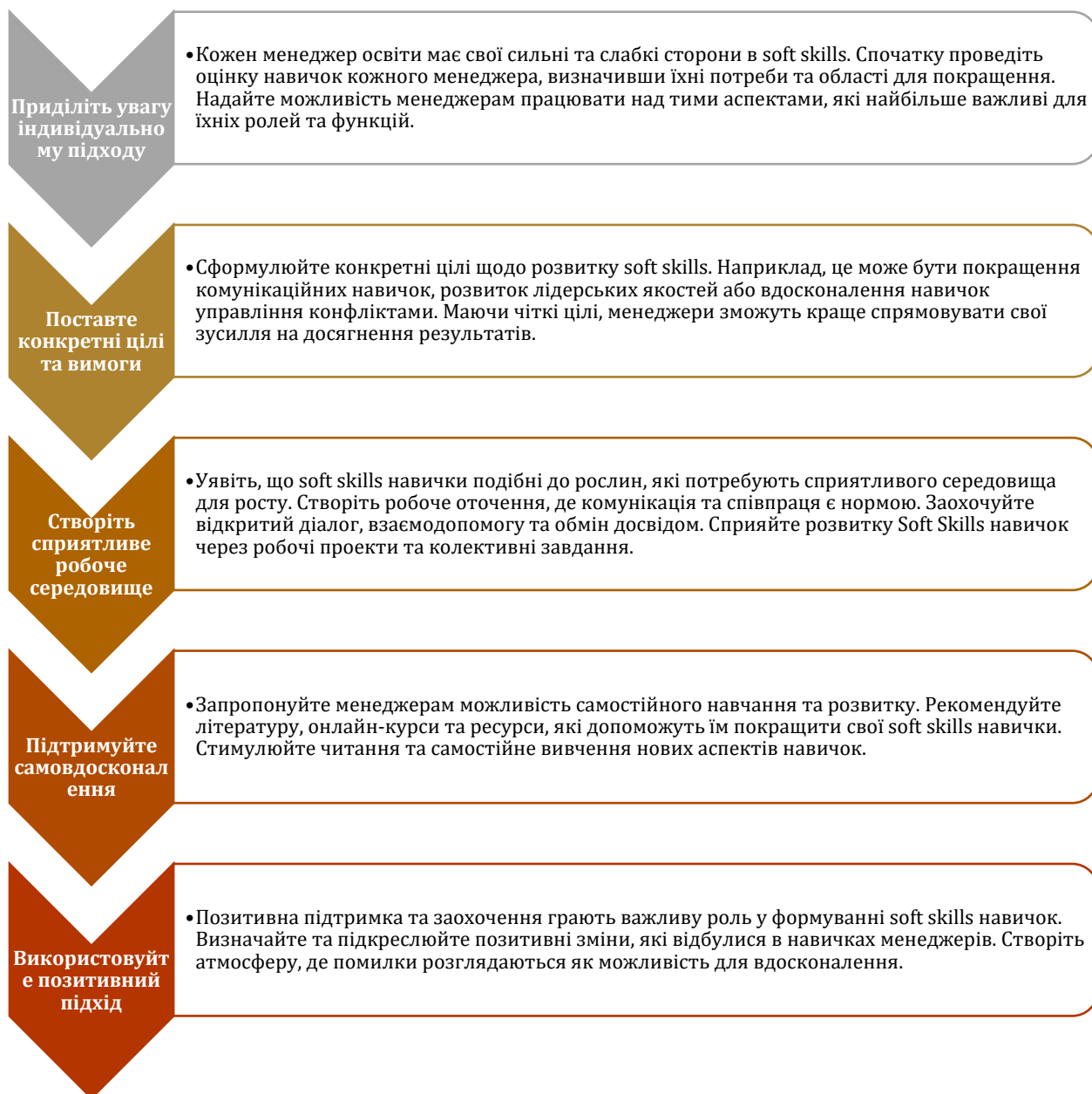

Рис. 1. Рекомендації щодо оптимальних підходів до формування soft skills з метою досягнення найкращих результатів у покращенні навчального процесу
Джерело: власна розробка автора.

По-друге, soft skills сприяють покращенню взаємодії між менеджерами, педагогами, учнями та батьками. Ефективна комунікація, здатність слухати та розуміти потреби різних сторін є важливими складовими успішної співпраці в освітньому процесі. Якщо менеджери володіють цими навичками, це сприяє побудові довірливих стосунків, вирішенню конфліктів та забезпеченню плідної взаємодії всіх учасників навчального процесу.

По-третє, soft skills сприяють інноваціям та адаптації до змін. Сучасний освітній ландшафт швидко змінюється, і важливо, щоб менеджери були готові до нових викликів. Здатність думати творчо, приймати ризики та впроваджувати нові підходи

допомагає створити інноваційні стратегії та методи навчання, що підвищують якість освіти.

Отже, soft skills у менеджерів освіти мають великий вплив на підвищення якості навчання в освітніх закладах. Вони сприяють ефективному управлінню, створюють позитивне навчальне середовище, покращують взаємодію та сприяють інноваціям. Розвиток цих навичок є важливим завданням для менеджерів, яке сприяє досягненню високих стандартів освіти та підготовки молодого покоління до викликів сучасного світу.

Список використаних джерел

1. Коркішко, О., & Трещалов, В. (2023). Формування навичок soft skills майбутніх педагогів через наповнення змісту освітніх компонентів елементами тренінгових технологій (за матеріалами кваліфікаційної роботи). Гуманізація навчально-виховного процесу, (1 (103)), 17-23. [https://doi.org/10.31865/2077-1827.1\(103\)2023.284345](https://doi.org/10.31865/2077-1827.1(103)2023.284345).
2. Дороніна, Т., & Іванова, В. (2023). Hard skills та soft skills у професійному стандарті вчителя. Вісник науки та освіти, (6 (12)). [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-6\(12\)-327-337](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-6(12)-327-337).
3. Ямполь Ю. Менеджмент якості освіти: філософсько-педагогічні аспекти становлення. Педагогічна освіта: теорія і практика. 2023. Вип. 34. С. 98-108. DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2023-34.98-108>.
4. Yampol, Y., & Polishchuk, S. (2023). The study of the management of the quality of education in institutions of general secondary education: historical aspect. Scientific Journal of Polonia University, 56(1), 288-295. <https://doi.org/10.23856/5641>
5. Башкір, О., Бочарова, М., Сидоренко, Н., & ТАРАСЕНКО, О. (2023). Місце soft skills майбутніх учителів у забезпеченні ефективності навчання в умовах надзвичайних ситуацій. Академічні студії. Серія «педагогіка», (1), 116-121. <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2023.1.17>.
6. Гарань, Н., Замороцька, В., & Колесник, К. (2023). Розвиток «soft skills» студентської молоді у закладі вищої освіти в умовах дистанційного навчання. Гуманізація навчально-виховного процесу, (1 (103)), 23-32. [https://doi.org/10.31865/2077-1827.1\(103\)2023.284520](https://doi.org/10.31865/2077-1827.1(103)2023.284520).
7. Охріменко, Л. (2023). Розвиток “soft skills” як складова фахової підготовки майбутніх вчителів початкових класів. Молодь і ринок, (3/211), 162-165. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.277522>.
8. Ямполь, Ю. (2023). Професійний розвиток педагога як основна мета розвитку менеджменту якості закладу освіти. Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка», (48), 229-235.